

Konsekvensutredning tillgänglighetsdirektivet

Delrapport för ett regeringsuppdrag

Myndigheten
för delaktighet

Konsekvensutredning tillgänglighetsdirektivet

Myndigheten för delaktighet, 2016

Titel: Konsekvensutredning tillgänglighetsdirektivet – delrapport för ett regeringsuppdrag

Myndigheten för delaktighet serie A 2016:19 (diarienummer 2016/0151)

ISBN: 978-91-87883-28-6 (pdf)

Utredare: Andreas Richter

Rapporten finns att ladda ner från myndighetens webbplats www.mfd.se.
Alternativa format kan beställas från Myndigheten för delaktighet.

Postadress: Myndigheten för delaktighet,

Box 1210, 172 24 Sundbyberg

E-post: info@mfd.se

Fax: 08-600 84 99

Telefon: 08-600 84 00

Innehåll

Förord	4
Inledning	5
Tillgänglighet	5
Tillgänglighetsdirektivet.....	6
Myndighetens uppdrag	6
Syfte och mål.....	7
Utgångsläge och utmaningar	7
Direktivets omfattning	8
Genomförande	10
Plan för att bedöma konsekvenser för ekonomiska aktörer.....	11
Plan för att bedöma effekter för personer med funktionsnedsättning.....	11
Plan för att bedöma statsfinansiella effekter.....	12
Preliminära bedömningar	13
Sammanfattning och osäkerheter MFD avser bemöta.....	17

Förord

Den här rapporten är en delrapport i ett regeringsuppdrag som handlar om att utreda konsekvenserna av EU-kommissionens förslag till direktiv för krav på tillgänglighet för produkter och tjänster (tillgänglighetsdirektivet)¹. Myndigheten för delaktighet fick uppdraget 2 juni 2016 och ska slutredovisa 15 november 2016.

I rapporten beskriver vi vad myndigheten hittills gjort och hur vi ska genomföra uppdraget.

I uppdraget ingår att bedöma vilka effekter tillgänglighetskraven får för stat, kommuner, landsting, ekonomiska aktörer, personer med funktionsnedsättning och äldre personer. I bedömningen ska ingå kostnader samt vilka produkter och aktörer som omfattas.

Uppdraget genomförs vid vår avdelning för kunskap och riktlinjer. Författare till rapporten är utredare Andreas Richter. Avdelningschef Jenny Rehnman har ansvarat för arbetet.

Sundbyberg i september 2016

Malin Ekman Aldén
Vikarierande generaldirektör

---

¹ Uppdrag avseende konsekvensutredning gällande kommissionens förslag till direktiv vad gäller tillgänglighetskrav för produkter och tjänster, 2016-06-02, Regeringens Dnr S2016/03979/FST

Inledning

Myndigheten för delaktighet (MFD) har fått i uppdrag att utreda konsekvenser för svensk del av om EU-kommissionens förslag till så kallat tillgänglighetsdirektiv ska införas. Uppdraget genomförs i samråd med Regeringskansliet (Socialdepartementet) och relevanta myndigheter samt berörda aktörer som bedöms vara lämpliga.

Tillgänglighet

Det saknas en gemensam internationell definition av tillgänglighet. Det finns dock i FN:s Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning en beskrivning av vilket åtagande de stater som ratificerat konventionen har avseende tillgänglighet. I konventionens artikel 9, om tillgänglighet, anges inledningsvis:

”För att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att leva oberoende och att fullt ut delta på alla livets områden, ska konventionsstaterna vidta ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning får tillgång på lika villkor som andra till den fysiska miljön, till transporter, till information och kommunikation, innefattande informations- och kommunikationsteknik (IT) och -system samt till andra anläggningar och tjänster som är tillgängliga för eller erbjuds allmänheten både i städerna och på landsbygden. /.../”

EU-kommissionens ambition med tillgänglighetsdirektivet är bland annat att skapa en EU-gemensam definition av tillgänglighet. I artikel 2 definieras tillgängliga produkter och tjänster som:

”produkter och tjänster som är förnimbara, funktionsdugliga och begripliga för personer med funktionsbegränsning, inbegripet personer med funktionsnedsättning, på lika villkor som andra.”

Tillgänglighetsdirektivet

Tillgänglighetsdirektivet omfattar produkter och tjänster som sätts på marknaden inom områdena it, telekom, bank och betalning, kollektivtrafik, e-handel, e-böcker, teve, audio- och videotjänster. Det omfattar även produkter, tjänster och byggd miljö som upphandlas eller finansieras med offentliga medel enligt vissa utpekade europeiska regelverk; Europeiska socialfonden, beställning av kollektivtrafik, infrastruktur på väg och järnväg². EU:s tidsplan är att direktivet ska vara infört i nationell lag senast två år och tillämpas senast sex år efter att direktivet fastställts.

Myndighetens uppdrag

Myndighetens uppdrag handlar om att utreda konsekvenser för svenskt del, om direktivförslaget införs, och specifikt bedöma

- vilka produkter och tjänster som omfattas
- vilka aktörer som kommer att omfattas
- vilka kostnader direktivet innebär för aktörerna
- vilka konsekvenser tillämpning av artikel 22 om oproportionerlig börda kan få³
- hur ekonomiska aktörer kommer att gynnas av enhetliga regler på EU-nivå
- effekter för stat, kommun och landsting
- effekter för personer med funktionsnedsättning och äldre personer
- om tiden för införlivande av direktivet är rimlig.

---

² Direktivets artikel 21 anger de direktiv som omfattas, bl.a. det så kallade LOU-direktivet om offentlig upphandling.

³ Direktivförslagets artikel 22 om oproportionerlig börda anger att myndigheter kan avstå från att ställa krav på tillgänglighet vid offentlig upphandling, för ESI-fondsprojekt, vid upphandling av kollektivtrafik och för infrastruktur för väg och järnväg.

Syfte och mål

Syftet med uppdraget är att förutse vilka effekter, åtgärder, kostnader och besparingar som kan uppstå i Sverige som en konsekvens av om förslaget till tillgänglighetsdirektiv fastställs.

Mål:

- Få en beskrivning av i vilken omfattning produkter och tjänster som omfattas av direktivförslaget uppfyller kraven
- Att identifiera åtgärder som är nödvändiga för att stat, kommun, landsting och näringsliv ska ha möjlighet att efterleva kraven
- Få en bild av samhällsekonomiska effekter av om direktivet införs
- Beskriva vilka konsekvenser direktivet kan få för personer med funktionsnedsättning och äldre
- Beskriva möjliga effekter för andra delar av de svenska välfärdssystemen.

Utgångsläge och utmaningar

Bedömningen är att det i dagsläget saknas samlad kunskap om graden av tillgänglighet i merparten av de produkter och tjänster som omfattas av direktivet. Därför bedömer Myndigheten för delaktighet att det finns utmaningar med att få en detaljerad bild av konsekvenserna av införandet av direktivet. Utmaningarna omfattar framförallt:

- Svårigheten att kartlägga hur tillgängliga produkterna och tjänsterna är i dagsläget – idag finns mycket begränsad tillgång till data som beskriver hur tillgängliga produkter och tjänster är. Avsaknaden av nuläge (nollmätning) försvårar analysen och det blir en utmaning att beskriva vilka kostnaderna kommer att bli för att nå direktivets krav.
- Avsaknad av definitioner och normer – inom vissa områden saknas helt ett nationellt regelverk kring tillgänglighet. På andra områden finns nationella regelverk. Det saknas dock standarder, specifikationer och definitioner kopplat till regelverken.

Myndigheten avser att möta utmaningarna genom att beskriva de förändringsprocesser som krävs för svensk del, om direktivet införs. I den mån det går kan myndigheten behöva göra antaganden om kostnader för att genomdriva processerna.

Andra faktorer, som påverkar kostnaden för ekonomiska aktörer att följa direktivet:

- Kraven harmoniseras i hela EU, vilket kan leda till att kostnaderna för att utveckla produkter och information sjunker på sikt, när kompetens, verktyg och gemensamma underleverantörer anpassas till direktivets krav.
- I vilken utsträckning bransch och myndigheter bidrar till utvecklingen av standarder som underlättar produktion av tillgängliga produkter och tjänster, samt tillverkarens egen bedömning av överensstämmelse med direktivet.

Givet det aktuella kunskapsläget kommer Myndigheten för delaktighetsanalys att bygga på antaganden och inriktas på att:

- I den mån det finns, samla kunskap om tillgänglighet i de produkter och tjänster som omfattas.
- Beskriva regelverk och aktörer som berörs.
- Beskriva nödvändiga åtgärder och processer som behöver påbörjas om eller när direktivet fastställs.

Direktivets omfattning

Direktivets syfte är att minska och förebygga hinder för den fria rörligheten för vissa produkter och tjänster inom EU. På så sätt kan tillgången till tillgängliga produkter och tjänster på den inre marknaden öka.

Förslaget innebär att det inom EU skapas dels en gemensam definition av tillgänglighet (artikel 2), dels gemensamma tillgänglighetskrav som ställs på vissa produkter och tjänster (artikel 3). Utöver det ska de nya tillgänglighetskraven tillämpas för att precisera redan gällande

tillgänglighetskrav i EU-lagstiftningen som till exempel inom offentlig upphandling samt struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna). Varje medlemsstat avgör hur uppställda mål ska uppnås med hänsyn till nationella förhållanden. Kraven på tillgänglighet definieras således enbart på funktionell nivå.

EU-kommissionen har analyserat behov hos personer med funktionsnedsättning, äldre personer och näringslivet. Analysen ligger till grund för det urval av produkter och tjänster som direktivet omfattar. Kommissionen har haft samråd med civilsamhället och näringsliv samt inventerat befintlig tillgänglighetslagstiftning i EU:s medlemsstater.

Förslaget innebär vidare att medlemsstaterna ska se till att lagar och andra författningar, som behövs för att följa direktivet, ska ha trätt i kraft senast två år efter ikraftträdandet av direktivet (artikel 27). Kraven ska tillämpas på produkter och tjänster som sätts på marknaden, eller upphandlas av offentlig sektor, sex år efter att direktivet trätt i kraft.

Direktivet är utformat för att gälla produkter och tjänster som sätts på marknaden eller införskaffas efter att direktivet införlivats i svensk (och respektive medlemsstats) lagstiftning. Direktivet syftar alltså till att produkter och tjänster ska vara universellt utformade⁴, snarare än att skälig anpassning⁵ sker av befintliga produkter.

---

⁴ Det universellt utformade definieras i FN:s Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som "sådan utformning av produkter, miljöer, program och tjänster att de ska kunna användas av alla i största möjliga utsträckning utan behov av anpassning eller specialutformning. 'Universellt utformade' ska inte utesluta hjälpmedel för enskilda grupper av personer med funktionsnedsättning där så behövs".

⁵ Skälig anpassning definieras i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som att det "betyder nödvändiga och ändamålsenliga ändringar och anpassningar, som inte innebär en oproportionerlig eller omotiverad börda när så behövs i ett enskilt fall för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning på lika villkor som andra kan åtnjuta eller utöva alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter."

Genomförande

Sedan Myndigheten för delaktighet fick uppdraget har arbetet varit inriktat på att:

- Identifiera produkter och tjänster som berörs.
- Identifiera myndigheter, bransch- och intresseorganisationer (intressenter) som kan beröras av direktivet och som kan vara behjälpliga med att komplettera kunskapsinhämtningen inom området.
- Kontakta intressenterna för att förvarna om att myndigheten önskar deras hjälp med kunskapsinhämtning.
- Gå igenom remissvar från Socialdepartementets remiss om direktivet.
- Söka efter befintliga krav på tillgänglighet i nationella och EU-gemensamma regelverk.
- Genomföra en preliminär kartläggning över befintliga regelverk avseende tillgänglighet.

Under september månad tas kontakter med intressenterna för en dialog om konsekvenser och effekter för respektive bransch, myndighet, personer med funktionsnedsättning och äldre personer. Utifrån dialogen görs uppskattning av vilka åtgärder direktivet kräver, vilka kostnader det kan medföra samt effekter det förväntas få för personer med funktionsnedsättning och äldre personer.

Utifrån den information intressenterna bidrar med gör myndigheten en sammanvägning av de möjliga effekterna av att direktivet införs. Myndigheten bedömer vilken utveckling som skulle ha skett ändå, givet befintliga regelverk och normer, och jämför den utvecklingen med den utveckling som förväntas ske om tillgänglighetsdirektivet införs. Bedömning av kostnader för stat, kommun, landsting, ekonomiska aktörer görs givet att myndigheten kan finna tillräcklig data för att göra rimliga kostnadsberäkningar.

Samverkan med Socialdepartementet sker genom regelbundna avstämningar och utbyte av erfarenheter och bedömningar.

Plan för att bedöma konsekvenser för ekonomiska aktörer

Myndigheten för delaktighet avser att ta kontakt med branschorganisationer och myndigheter för att komplettera bilden av befintliga regelverk, produkt- och tjänsteutvecklingsprocesser samt informella och formella standarder som används och stödjer universell utformning.

Utifrån dialogen med branschorganisationer och myndigheter avser myndigheten att beskriva en eller flera typiska produkt- och tjänsteutvecklingsprocesser samt generellt beskriva ett eller flera produkt-/tjänsteområden som är snarlika. Till exempel kan processen för utveckling av smarta telefoner och datormaskinvara vara snarlik och möjlig att beskriva som samma process. Motsvarande gäller även märkning och information om produktens/tjänstens användning, där samma funktionella krav ställs inom samtliga produkt- och tjänsteområden.

För bedömningen av om de ekonomiska aktörerna gynnas av enhetliga regler på EU-nivå avser myndigheten att söka uppgifter om i vilken utsträckning aktörerna exporterar varor och tjänster idag.

Plan för att bedöma effekter för personer med funktionsnedsättning

Myndigheten för delaktighet har tagit kontakt med funktionshinders- och pensionärsorganisationer för att föra dialog om de konsekvenser direktivet kan medföra för personer med funktionsnedsättning och äldre. I funktionshinderrörelsens remissvar på Socialdepartementets remiss om tillgänglighetsdirektivet pekar rörelsen på behovet av att utöka direktivets omfattning. Myndigheten avser att rikta in dialogen med organisationerna på effekterna av om direktivet införs givet dess nuvarande utformning.

Utifrån dialogen med funktionshinders- och pensionärsorganisationerna avser myndigheten att identifiera och beskriva hur delaktighet för personer med funktionsnedsättning och äldre personer kan öka. I dialogen, samt i kunskapsinhämtning från branschorganisationer och myndigheter, ska identifieras i vilken utsträckning produkterna och tjänsterna som omfattas är tillgängliga. Det ställs sedan i relation till ökningen av tillgänglighet om direktivet införs och de konsekvenser det har för delaktigheten för personer med funktionsnedsättning och äldre.

Myndigheten kan komma att välja att beskriva effekterna för personer med funktionsnedsättning och äldre personer med fiktiva fallbeskrivningar, för att illustrera effekterna och de samhällseffekter som kan vara svåra att mäta i kostnader eller besparingar.

Plan för att bedöma statsfinansiella effekter

De samlade effekter direktivet medför för staten beror, enligt myndighetens nuvarande bedömning, på:

- Hur funktionella krav i offentlig upphandling ställs och efterlevs.
- Möjlig effektivisering genom användning av gemensamma krav.
- Hur direktivförslaget samspelar med annan lagstiftning som LOU-/LUF-/koncessionsdirektiv och webbtillgänglighetsdirektiv.
- Kostnader för och organisation av den marknadskontroll som ska utföras enligt tillgänglighetsdirektivet.

Myndigheten för delaktighet avser att föra dialog med myndigheter och andra organisationer som kan bidra till att komplettera och fördjupa bilden av effekterna. Effekterna är dels att regelverk och policy behöver förändras, dels att rutiner, administration och uppföljning kan behöva förändras.

Standardisering är exempel på en insats som kan behövas för att stödja tillämpningen och efterlevnaden av tillgänglighetsdirektivet. Myndigheten för delaktighet bedömer preliminärt att kostnaden för engagemang inom standardisering ingår i berörda myndigheters uppdrag och inte medför ytterligare kostnader.

Tillgänglighetsdirektivets artikel 21 ska enbart tillämpas då berörd myndighet bedömer att det inte innebär oproportionerlig stor börda. Bedömningen ska göras med hänsyn till myndighetens storlek, resurser och karaktär och ställas i relation till den uppskattade fördelen för personer med funktionsnedsättning. Myndigheten för delaktighet bedömer i nuläget att antalet fall då myndigheter åberopar oproportionerligt stor börda kommer att bero på hur stödet från

Upphandlingsmyndigheten och de myndigheter och organisationer⁶ som upphandlar ramavtal ser ut. Myndigheten har förhoppningar om att kunna beskriva ett par olika scenarier för hur information, stöd och ramavtal kan se ut och underlätta för myndigheter att följa tillgänglighetsdirektivets artikel 21.

Preliminära bedömningar

MFD:s preliminära bedömning av produkter och tjänster som omfattas

Produkter och tjänster som sätts på marknaden

Datormaskinvara och operativsystem för generella användningsområden

MFD bedömer att de produkter som idag omfattas är persondatorer och surfplattor. MFD har inte hittat någon reglering på varken EU-nivå eller nationell nivå kring tillgänglighet i datorer eller surfplattor.

Självbetjäningsterminaler: Bankautomater, biljettförsäljningsautomater, incheckningsautomater

MFD bedömer att bankautomater för uttag och insättning av kontanter, biljett- och incheckningsautomater i kollektivtrafiken⁷ ingår. MFD:s preliminära bedömning är att även andra självbetjäningsterminaler för konsumentbruk ingår, till exempel på bensinstationer, i matvaruaffärer, restauranger.

MFD känner inte till någon reglering avseende tillgänglighet i bankomater, självbetjäningsterminaler generellt eller biljettförsäljningsautomater generellt.

---

⁶ Myndigheten för delaktighet har identifierat att Ekonomistyrningsverket, Kammarkollegiet och SKL Kommentus inköpscentral är de myndigheter och bolag som är centrala.

⁷ Kollektivtrafik är persontrafik på väg, järnväg, vatten och med flyg.

Telefonitjänster, däribland larmtjänster och tillhörande terminalutrustning med avancerad datorkapacitet för konsumentbruk

MFD bedömer att smarta telefoner ingår, liksom hemlarm och tjänster som använder telekommunikation och som innebär att kunden har ett abonnemang eller konto hos en ekonomisk aktör.

MFD bedömer att det råder stor oklarhet om vilka tjänster som kan omfattas, t.ex. om molntjänster för datalagring, chatt och ljud-/videosamtalstjänster ingår. MFD:s preliminära bedömning är att de ingår.

MFD bedömer att generella appar inte omfattas.

EU-reglering inom området är dels via det så kallade Radioutrustningsdirektivet, men även Ramdirektivet och USO-direktivet. I svensk lag motsvaras dessa av Radioutrustningslagen (2016:392) respektive Lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation

Audiovisuella medietjänster och tillhörande terminalutrustning med avancerad datorkapacitet för konsumentbruk

MFD bedömer att tevesändningar med rundradio liksom tevesändningar med tråd omfattas, både digitala och analoga utsändningar. Digital-teveboxar ingår också. Strömmande medietjänster via internet omfattas.

MFD bedömer att tjänster som med användargenererat innehåll kan omfattas, tjänster som till exempel Vimeo och Youtube. Idag reglerar det så kallade AV-direktivet tillgänglighet för audiovisuella medietjänster. I AV-direktivet anges att EU:s medlemsstater ”ska uppmuntra leverantörerna av medietjänster inom den egna jurisdiktionen att se till att deras tjänster successivt görs tillgängliga för syn- och hörselskadade personer”. Myndigheten för radio- och teve (MRTV) beslutar om krav på tillgänglighet för tevesändningar i marknätet, via satellit och kabelteve, webbtve samt IP-teve. Strömmande tjänster, ”play-teve” omfattas inte av MRTV:s krav.

Kollektivtrafiktjänster med flyg, buss, på järnväg och på vatten, webbplatser för sådana tjänster, tjänster för mobila enheter, smart biljettförsäljning och realtidsinformation samt självbetjäningsterminaler

MFD bedömer att all kollektivtrafik riktad mot allmänheten ingår. Färdtjänst ingår inte eftersom det inte riktar sig mot allmänheten. Inte heller enskild persontransport som taxi ingår. Kollektivtrafikområdet är

relativt komplext med olika detaljerade regelverk för olika delar. Till exempel anger den så kallade järnvägsförordningen⁸ så kallade driftsspecifikationer för tillgänglighet i tåg.

Banktjänster, webbplatser för sådana tjänster, banktjänster för mobila enheter, självbetjäningsterminaler, inbegripet bankautomater för banktjänster

MFD bedömer att internetbanker, betaltjänster som till exempel Swish, bankautomater för insättning, uttag och transferering ingår. MFD har inte hittat några EU-regelverk eller svenska regelverk som reglerar tillgänglighet inom de banktjänster som direktivet pekar ut.

E-böcker

MFD bedömer att e-böcker och e-boksläsare, hårdvaru- eller mjukvarubaserade ingår. MFD känner inte till någon EU-reglering till tillgänglighet för e-böcker. För e-böcker finns dock en standard som anger tekniska specifikationer för tillgängliga e-böcker, ePub3. Vid ett eventuellt införande av direktivets bestämmelser bedömer myndigheten att branschen därmed är relativt mogen för införandet.

MFD bedömer preliminärt att upphovsrättslagen och direktivet inte är förenliga. Det är tillåtet, enligt upphovsrättslagen, att ta fram särskilda exemplar av verk för att personer med funktionsnedsättning ska kunna ta del av verken. Tillgänglighetsdirektivet anger att samtliga e-böcker ska vara tillgängliga. Upphovsrättslagen använder begreppet ljudupptagningar, och myndigheten behöver göra en djupare analys av huruvida maskinuppläst text är att betrakta som ljudupptagning.

E-handel

MFD bedömer att all e-handel som riktar sig mot konsument ingår, oavsett om användargränssnittet utgörs av en webbplats eller specifika appar/program. De funktionella krav som direktivet anger följer merparten av de krav som anges i den internationella webbtillgänglighetsstandarden WCAG3. Kraven motsvarar, med vissa undantag, de krav som ska tillämpas på offentlig sektors webb enligt det så kallade webbtillgänglighetsdirektivet.

---

⁸ Förordning (EU) nr 1300/2014 om tekniska specifikationer för driftskompatibilitet avseende tillgängligheten till Europeiska unionens järnvägssystem för personer med funktionsnedsättningar och personer med nedsatt rörlighet

Option om krav på byggd miljö

Direktivet föreslår också en option att medlemsstaterna kan ställa krav på byggd miljö som används av kunder i kollektivtrafik, till banker, samt kundtjänstcenter och butiker för telefonoperatörer.

MFD bedömer preliminärt att svenska krav på byggd miljö motsvarar kraven i optionen. Dock skulle optionen innebära krav på åtgärder i befintlig byggd miljö. Tillgänglighet i byggd miljö regleras genom den så kallade ALM (Boverkets föreskrifter BFS 2011:5 – ALM 2), Plan och bygglagen, Boverket Byggregler och Enkelt avhjälpna hinder (BFS 2013:9 - HIN 3).

Produkter och tjänster där övergripande krav på tillgänglighet finns avseende offentlig upphandling eller offentligt finansiering

Stat, kommun och landsting påverkas dels genom att tillgänglighetsdirektivet preciserar vilka krav som ska tillämpas vid offentlig upphandling⁹, ESI-fonderna, upphandling av kollektivtrafik på väg och järnväg och transportinfrastruktur¹⁰, dels genom att direktivet innebär att marknads kontroll ska införas för de produkter och tjänster som säljs på öppna marknaden¹¹. För respektive område finns sedan tidigare krav på tillgänglighet men det saknas precisering av vad tillgänglighet innebär.

Myndigheten för delaktighet bedömer att webbtillgänglighetsdirektivet¹² innebär att samtliga webbplatser inom offentlig sektor ska vara tillgängliga. LOU-, LUF- och koncessionsdirektiven anger regelverk för hur offentlig upphandling och koncessioner ska ske, och i direktiven

---

⁹ LOU-, LUF- och koncessionsdirektiven anger regler för offentlig upphandling och koncessioner.

¹⁰ Beskrivs huvudsakligen i direktivets artiklar 21-23

¹¹ Förfarandet beskrivs huvudsakligen i direktivets artiklar 17-20

¹² Direktivet är ännu inte beslutat men har arbetsnamnet "Europaparlamentets och rådets direktiv om tillgängligheten till offentliga myndigheters webbplatser och mobilapplikationer"

anges att hänsyn ska tas till tillgänglighet eller design för alla i de krav som ställs på varorna/tjänsterna som upphandlas¹³.

Kraven i tillgänglighetsdirektivet som ska tillämpas av offentlig sektor är mer långtgående än kraven som ställs på produkter/tjänster som sätts på marknaden enligt tillgänglighetsdirektivet, eftersom kraven även gäller fysisk tillgänglighet. Kraven definierar de funktionella krav som ska gälla för att uppfylla kriterier på tillgänglighet som redan anges i andra EU-direktiv och förordningar.

Eftersom direktivet omfattar både krav på produkter och tjänster som sätts på marknaden och krav vid offentlig upphandling med mera borde eventuella kostnadsökningar fördelas mellan marknaden och offentlig sektor inom de produkt- och tjänsteområden som är gemensamma. Offentlig sektor kan dock få högre omkostnader för andra produkter och tjänster på grund av att kravnivån höjs från dagens nivå. Samtidigt, som EU-kommissionen påtalar i skälen till tillgänglighetsdirektivet, kan kostnaderna för upphandling sjunka genom ökad konkurrens mellan anbudsgivare samt gemensamma krav för tillverkare att förhålla sig till.

Sammanfattning och osäkerheter MFD avser bemöta

Myndigheten för delaktighet har gjort en preliminär bedömning av vilka produkter och tjänster som omfattas. Bedömningen kommer att stärkas genom dialogen med myndigheter, branschorganisationer, funktionshinders- och pensionärsorganisationer (intressenterna).

Myndigheten har planerat att genom dialog med intressenter skapa en beskrivning av hur olika aktörer kommer att påverkas av direktivet, om

---

¹³ LOU- och LUF-direktivets formuleringar är identiska och lyder " För alla upphandlingar där kontraktets föremål ska användas av fysiska personer, oavsett om det rör sig om allmänheten eller personal vid den upphandlande myndigheten, ska de tekniska specifikationerna, utom i vederbörligen motiverade fall, fastställas med hänsyn till kriterier avseende tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning eller formgivning med tanke på samtliga användares behov." Koncessionsdirektivets formulering är snarlikt.

det fastställs. Beskrivningen kompletteras med en uppskattning av kostnader, givet att det finns underlag att göra rimliga antaganden om kostnaderna.

Osäkerheter som myndigheten kommer att försöka få klarhet i genom dialog med intressenterna är bland annat:

- Om produkter och tjänster redan nu lever upp till de funktionella krav som tillgänglighetsdirektivet ställer. Även om det finns regelverk som idag ställer krav på tillgänglighet bedömer myndigheten att kraven skiljer sig åt mellan och inom produkt- och tjänsteområden. Om det dessutom saknas tillsyn eller uppföljning av det befintliga regelverket kan det system för marknads kontroll som tillgänglighetsdirektivet föreslår innebära en rejäl faktiskt höjning av kravefterlevnad.
- I vilken utsträckning svenska ekonomiska aktörer gynnas av att regelverket blir lika inom hela EU. Tillgänglighetsdirektivet medför, om det införs, lika möjligheter, förutsättningar och hinder för samtliga aktörer inom de olika branscherna.
- I vilken mån den snabba digitaliseringen kan bidra till att minska kostnader att göra produkter och tjänster tillgängliga. Dagens kostnader för att göra produkterna och tjänsterna tillgängliga kan minska i och med att nya innovationer kommer de ekonomiska aktörerna till del.
- I vilken utsträckning bransch och myndigheter kan och avser bidra till att utveckla standarder som stödjer tillverkarnas egen bedömning av överensstämmelse och designprocessen för universell utformning av produkter och tjänster.

Myndigheten för delaktighet bedömer att arbetet löper på enligt plan och kan slutrapporteras till regeringen den 15 november 2016.

Konsekvensutredning tillgänghetsdirektivet

Delrapport för ett regeringsuppdrag

I den här rapporten beskriver Myndigheten för delaktighet hur arbetet med att utreda konsekvenser för svensk del av ett eventuellt införande av EU-kommissionens så kallade tillgänglighetsdirektiv fortlöper. Rapporten redogör för preliminära bedömningar samt en plan för det fortsatta arbetet och vilka faktorer som påverkar analysen.

Myndigheten fick uppdraget den 2 juni 2016, delrapporterar den 15 september genom denna rapport och slutrapporterar den 15 november 2016 till Socialdepartementet.

Myndigheten för delaktighet
Box 1210, 172 24 Sundbyberg
Besöksadress: Sturegatan 3
08-600 84 00
info@mfd.se
www.mfd.se
Serie A 2016:19